

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๐/๒๕๕๑

วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล

เทศบาลตำบลท่าข้าม มีหนังสือ ที่ สฎ ๕๒๒๐๑/ว./๒๕๑๔ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งได้คราวละห้าปี แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า บัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อพิจารณาคำว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น” ตามมาตรานี้ มีประเด็นที่ควรพิจารณาว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น” มีความหมายเพียงใด หากมีความหมายครอบคลุมถึงสมาชิกสภาเทศบาลด้วยแล้ว ก็ควรมีบทเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญกล่าวถึงวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ด้วย การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งให้สมาชิกสภาเทศบาลนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพด้วยเหตุยุบสภาเทศบาลตามวาระที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ทำให้สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่เสียสิทธิไปหนึ่งปี และทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณรายจ่ายในการเลือกตั้งใหม่เป็นเงินจำนวนมากและไม่เหมาะสมในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ โดยหลักทั่วไปกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับในภายหลัง จะไม่จำกัดหรือตัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่มีอยู่ตามกฎหมาย และหากกฎหมายใหม่จะจำกัดสิทธิเสรีภาพหรือกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของบุคคลซึ่งมีอยู่ก่อนตามกฎหมาย กฎหมายที่ออกบังคับใช้ใหม่จะมีบทเฉพาะกาลยกเว้นสิทธิเสรีภาพไว้ให้ระยะเวลาหนึ่ง หรืออาจตลอดไป แล้วแต่กรณี แต่รัฐธรรมนูญก็มีได้กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลแต่อย่างใด

สรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

โดยหนังสือ ที่ สฎ ๕๒๒๐๑/๑๑๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เทศบาลตำบลท่าข้าม ซึ่งเป็นผู้ร้องรายเดียวกันนี้ แสดงความเห็นสนับสนุนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่วินิจฉัยว่า วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นมีอายุสี่ปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า โดยแจ้งให้ศาลรัฐธรรมนูญทราบ แต่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการสั่งให้สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลสิ้นสุดลงด้วยการยุบสภาเทศบาลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราวของผู้ว่าราชการจังหวัด ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวข้างต้นไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล ว่า ... เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญ ... มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า บัญญัติว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” และรัฐธรรมนูญไม่มีบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งได้รับเลือกตั้งก่อนวันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับแต่อย่างใด .... และคำวินิจฉัยนี้ให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๘ และมาตรา ๒๘๕ วรรคห้า

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๖

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

ผู้ร้องมีสิทธิเสนอคำร้องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

คำวินิจฉัย

เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งเป็นการพิจารณาวินิจฉัยในปัญหาประเด็นเดียวกันกับที่ผู้ร้องเสนอมาแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ซ้ำอีก เพราะคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ จึงวินิจฉัยไม่รับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาอีก

นายประเสริฐ นาสกุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ